

Beleidsregel Wet taaleis 2016

Toelichting op de beleidsregel Wet taaleis 2016

Algemeen

Op 1 januari 2016 is de Wet taaleis Participatiewet in werking getreden, die artikel 18b in de Participatiewet toevoegt. Dit artikel bepaalt kort gezegd dat iedere bijstandsgerechtigde die niet kan aantonen dat hij de Nederlandse taal voldoende beheerst, zich moet inspannen om in voldoende mate de Nederlandse taal te gaan beheersen, noodzakelijk voor het naar vermogen verkrijgen, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Als uit een toets blijkt dat de inspanning van de uitkeringsgerechtigde onvoldoende is in relatie tot de voortgang, wordt de uitkering verlaagd zoals voorgeschreven in artikel 18b van de Participatiewet. Het idee van deze verplichting is dat mensen sneller werk vinden als zij over voldoende vaardigheden in de Nederlandse taal beschikken.

Doordat de inspanningsplicht is gekoppeld aan de arbeidsinschakeling, geldt deze inspanningsverplichting voor de uitkeringsgerechtigden waarvoor de arbeidsverplichting geldt. Voor het bestaande bestand geldt de taaleis en daaraan verbonden verplichtingen vanaf juli 2016. Dit betekent dat zij vanaf juli 2016 ook een taaltoets moeten maken als zij niet kunnen aantonen dat ze de Nederlandse taal voldoende beheersen.

Met de invoering van de Taaleis wordt ook een nieuw maatregelregime ingevoerd: bij het niet voldoen aan de verplichtingen van de Taaleis blijft de korting op de uitkering (20, 40 of 100%) gehandhaafd zolang de verplichting niet wordt nagekomen. Doelstelling van het maatregelbeleid is gedragsverandering bewerkstelligen. De korting op de uitkering kan worden beëindigd na aantoonbare gedragsverbetering.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel bevat de begripsbepalingen die op deze beleidsregels van toepassing zijn.

Hoofdstuk II Kennis van de Nederlandse taal

Artikel 2 Aantonen kennis Nederlandse taal

De belanghebbende moet over een document beschikken waaruit blijkt dat belanghebbende de Nederlandse taal voldoende beheerst. Deze plicht geldt voor iedere belanghebbende. De bewijslast rust op de belanghebbende.

Beleidsregel Wet taaleis 2016

Lid 1 Wanneer belanghebbende in de leerplichtige leeftijd (tussen 5 en 16 jaar) tenminste acht jaren in Nederland heeft gewoond kan ervan uitgegaan worden dan betrokkene gedurende acht jaar Nederlandstalig onderwijs is gevolgd. Dit hoeft niet verder bewezen te worden, omdat dat duidelijk is vanuit basisregistratie. De leerplichtwet was op dat moment van toepassing.

Lid 2 Voorbeelden van particulier of Nederlandstalig onderwijs in het buitenland zijn:

- een Belgisch diploma met een voldoende voor het vak Nederlands + cijferlijst;
- een Surinaams diploma met voldoende voor het vak Nederlands + cijferlijst;
- een diploma van het Europees bacculaureaat van de Europese school, met Nederlands als 1e of 2e taal en een voldoende voor het vak Nederlands;
- een getuigschrift International bacculaureaat Middle Years Certificate, International General Certificate of Secondary Education of International Bacculaureaat met een voldoende voor het vak Nederlands.

De hierboven genoemde documenten betreffen geen limitatieve lijst.

Lid 3 Voorbeelden van een ander document waaruit blijkt dat de belanghebbende de Nederlandse taal op het referentieniveau beheerst zijn:

- (deel)certificaten van taalcursussen op het referentieniveau,
- een diploma inburgering,
- een diploma Staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT-2), programma I of II;
- een WIN-Certificaat, met bijbehorende verklaring van de school, met voldoende taalniveau op alle onderdelen (niveau A2);
- een certificaat Inburgering Oudkomers met op alle taalonderdelen niveau A2;
- een document waaruit blijkt dat de Verkorte Vrijstellingstoets is afgelegd en behaald;
- een certificaat Naturalisatietoets (zoals dit luidde voor 1 april 2007).

De hierboven genoemde documenten betreffen geen limitatieve lijst.

Hoofdstuk III De taaltoets

Artikel 3 Geen taaltoets

Bij de keuze om geen taaltoets af te nemen is sprake van maatwerk. De omstandigheden van belanghebbende en in de persoon gelegen factoren moeten worden meegewogen in dit besluit.

Artikel 4 Taaltoets

Het college kan (een deel van) de taaltoets laten afnemen door een externe partij. Hierbij is te denken aan een onderwijsinstelling die bekend is met het afnemen van taaltoetsen en daartoe

Beleidsregel Wet taaleis 2016

bevoegde deskundigen in dienst heeft. Ook kunnen toetsen gebruikt worden die aansluiten bij toetsen van de vaardigheden Nederlandse taal die zijn ontwikkeld ter voorbereiding op of ter ondersteuning bij het inburgeringsexamen en die aan de voorwaarden voldoen.

Voor de beoordeling van de toets kan het college ambtenaren binnen de gemeente, dan wel deskundigen buiten de gemeenten benoemen om de resultaten van de toets te beoordelen. De beoordeling en kwalificatie van de beoordelaar dienen te voldoen aan de vereisten die het Besluit taaltoets Participatiewet hieraan verbindt.

Met het oog op doelmatigheid en doeltreffendheid wordt de taaltoets modulair afgenomen. In de praktijk betekent dit dat de modules schrijfvaardigheid en leesvaardigheid als eerste worden getoetst, omdat dat de zwaarste onderdelen zijn.

Als de bijstandsgerechtigde niet slaagt voor deze modules, worden de resterende modules, te weten spreek-, gespreks- en luistervaardigheid, niet meer afgenomen omdat er geconcludeerd kan worden dat de uitkomst van de volledige toets ook negatief is.

Als de bijstandsgerechtigde slaagt voor deze modules, worden de resterende modules, te weten spreek-, gespreks- en luistervaardigheid, ook niet meer afgenomen omdat er geconcludeerd kan worden dat de bijstandsgerechtigde de overige vaardigheden voldoende beheerst. Uit ervaring blijkt dat de ontwikkeling van deze twee vaardigheden, schrijven en lezen, voor deelnemers onder A2-niveau langzamer verloopt dan de ontwikkeling van de andere vaardigheden. Een deelnemer die met schrijven en lezen boven A2 scoort zal vrijwel zeker aan de taaleis voldoen. Het bij voorbaat toetsen op alle taalonderdelen heeft in dat opzicht geen meerwaarde.

Hoofdstuk IV Kennisgeving, (geen) bereidverklaring en aanleren van taalvaardigheden, verlaging

Artikel 5 Kennisgeving en (geen) bereidverklaring

Uitwerking van deze procedure is te vinden in de werkinstructie.

Artikel 6 Aanleren van taalvaardigheden

Lid 1 Het is in de eerste plaats aan de belanghebbende, om te beslissen welke stappen hij gaat zetten om de Nederlandse taal te gaan beheersen. Op hem rust de verplichting daartoe. Er zijn veel manieren denkbaar om aan die verplichting te voldoen.

In overleg met de belanghebbende kan worden bepaald, voor welk leertraject wordt gekozen. Voor deze keuze kan aansluiting worden gezocht bij de verwachte loonwaarde van belanghebbende.

Beleidsregel Wet taaleis 2016

Lid 2 Het college is niet verplicht aan iedere belanghebbende een taal cursus aan te bieden. Dit behoort tot de beleidsvrijheid van het college. Zijn er echter geen geschikte alternatieven voorhanden, dan kan het college besluiten een taal cursus aan te bieden gelijk aan de bevoegdheid die het college nu al heeft op grond van de re-integratieverordeningen. De juridische grondslag voor een dergelijk traject kan worden gevormd door dit op te nemen in de re-integratieverordening.

Omdat de belanghebbende primair zelf verantwoordelijk is voor het verwerven van de nodige taalvaardigheden, zijn de kosten in beginsel ook voor hem. Dit kan echter anders worden als de kosten te zwaar gaan drukken. Per geval zal dit moeten worden beoordeeld. In de afweging van het college zal de consequentie van schulden en isolement in het geval geen vergoeding van de kosten wordt verstrekt zorgvuldig worden meegenomen. Hierbij zal ook worden meegenomen dat onvoldoende beheersing en onvoldoende voortgang in het leren beheersen van de Nederlandse taal, de consequentie van een verlaging van de uitkering tot gevolg heeft¹.

Leertraject

Het college wil de Wet Taaleis toepassen in de bestaande 'taaltraining-infrastructuur'. Dit bestaat uit samenhang en een optelsom tussen maatschappelijke organisaties, onderwijs en de gemeenten in de Peel regio.

Zo kan een belanghebbende die niet inburgeringsplichtig is bijvoorbeeld een taaltraject in het kader van de WEB gaan volgen.

Artikel 7 Monitoring

Er zijn veel mogelijkheden waarop de voortgang beoordeeld kan worden. Mogelijke beoordelingsinstrumenten zijn:

- Presentielijsten van aanbieders of van de werkplekken;
- Indrukken van de leerkracht/cursusleider/opleider etc;
- Taalmeter;
- Toetsen;
- Assessments;
- Zelfbeoordeling;
- Reguliere gesprekken met de klantmanager die op basis van het gesprek toetst of iemand voldoende inspanningen verricht.

---

¹ TK 2014-2015, 33 975, nr. 7, p. 5

Beleidsregel Wet taaleis 2016

De vorderingen bij het verwerven van de Nederlandse taal moeten worden gevolgd tenminste een keer per 6 maanden. Bij het beoordelen van de vorderingen gaat het om wat redelijkerwijs van iemand mag worden verwacht. Dat is sterk afhankelijk van de individuele omstandigheden en capaciteiten van de persoon. Daarbij wordt in het bijzonder gewezen op laagopgeleide volwassenen;

- zij hebben weinig schoolse leerstrategieën tot hun beschikking,
- zij leren ongericht,
- zij hebben moeite met het toepassen van het geleerde in het ene gebied, op een ander gebied,
- zij hebben weinig zelfvertrouwen,
- zij maken langzaam vorderingen,
- zij hebben veel herhaling nodig.
- Wil een laag opgeleide succesvol zijn in leren dan stelt dit bepaalde eisen aan de didactiek en aan de inhoud van de leertrajecten die zij volgen. Bij het opstellen van een taalplan moet met het bovenstaande rekening worden gehouden.

Artikel 8 Verlaging

De wet bepaalt dat ledere zes maanden na de schriftelijke kennisgeving als bedoeld in het vierde Lid (art. 18b, lid 4, Participatiewet), een toetsing plaats vindt. Maakt belanghebbende alsnog aantoonbaar werk van het volgen van het taaltraject annex het taalplan, dan kan de verlaging tussentijds worden stopgezet.

De verlaging wordt afgestemd op de omstandigheden van de belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven, indien naar oordeel van het college, gelet op bijzondere omstandigheden dringende redenen daartoe noodzaken.

De bijzondere omstandigheden die tot dringende redenen leiden, kunnen gelegen zijn in het maatschappelijk belang en de zorgplicht van de overheid in relatie tot individuele omstandigheden en kinderen in het gezin. Het ligt op de weg van belanghebbende om aannemelijk te maken dat sprake is van één van deze omstandigheden. Het is expliciet ter beoordeling aan het college om te bepalen of daarvan sprake is en of afgezien moet worden van een verlaging

Beleidsregel Wet taaleis 2016

Hoofdstuk VI Ontbreken van verwijtbaarheid

Artikel 9 Ontbreken van verwijtbaarheid

Het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid kan op meerdere plaatsen in het werkproces van toepassing zijn. Voorbeelden hiervan zijn bij het beoordelen van wel of geen taaltoets en gedurende het taaltraject. De genoemde vormen zijn niet limitatief.

In het kader van de Wet inburgering kan DUO ontheffing geven van de inburgeringsplicht.

Deze ontheffing kan op 3 gronden gegeven worden:

- Bij aantoonbaar geleverde inspanning;
- Bij aantoonbaar voldoende ingeburgerd;
- Bij een ontheffing om medische redenen.

Een leerprobleem dat vastgelegd is in met een officiële verklaring van een deskundige, zoals een dyslexie-verklaring.

Belanghebbenden die in het verleden diverse malen een taal cursus hebben gevolgd, zonder direct aantoonbaar resultaat, kunnen bij de educatie-instelling een leerbaarheidstest doen. Als daaruit blijkt dat belanghebbende niet (meer) leerbaar is, is het redelijk om dit te zien als het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid.

Verder ontbreekt bij belanghebbenden waarvan, door een medisch of psychologisch advies, is vastgesteld dat zij op dit moment niet deel kunnen nemen aan activiteiten (ontheffing van de arbeidsplicht, algemene ontheffing) elke vorm van verwijtbaarheid.

Hoofdstuk VII Slotbepalingen

Artikel 10 Hardheidsclausule

Behoeft geen nadere uitleg.

Artikel 11 Onvoorziene situaties

Behoeft geen nadere uitleg.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Behoeft geen nadere uitleg.

